

מודרציה בדיון: יצירת הרמוניה למען טיפוח הלמידה? (פוסטר)

מריה מישנקינה
האוניברסיטה העברית בירושלים
mishenkina@yahoo.com

יפעת בן דוד-קוליקנט
האוניברסיטה העברית בירושלים
yifatbdk@mscc.huji.ac.il

ברוך שוורץ
האוניברסיטה העברית בירושלים
msschwar@mscc.huji.ac.il

Moderation of E-Discussion: Emergent Harmony for Learning Purposes? (Poster)

Baruch Schwarz
Hebrew University of
Jerusalem

Yifat Ben-David Kolikant
Hebrew University of
Jerusalem

Maria Mishenkina
Hebrew University of
Jerusalem

Abstract

The study focuses on moderation of e-discussions directed to learning purposes from the point of views of both the moderator and the discussants. Specifically, we sought to understand when and how does the moderation improve or impair the quality of such e-discussion directed to learning purposes; how moderators and discussants interpret the "moderator's role" in e-discussions and do these interpretations find their expression in their functioning. We interviewed both discussants and moderators during a replay of the discussion flow. The analyses of the interviews show that the emergence of collaboration is crucial for the development of ideas in argumentative e-discussions directed to learning purposes.

Keywords: moderation, synchronous e-discussion, learning, collaboration.

תקציר

המחקר בוחן מודרציה בדיון למטרה לימודית בסביבה אלקטרונית מנקודת מבטם של מודרטור ושל מתדיין באותו דיון. שאלות המחקר היו: מתי וכיצד המודרציה ממנפת או מכשילה את הדיון למטרה לימודית; כיצד מודרטורים ומתדיינים מפרשים את תפקיד ה"מודרטור" בדיון למטרה לימודית והאם פרשנות זו באה לידי ביטוי בתפקודם. ניתוח הראיונות, שנעשו תוך שחזור מהלך הדיון, מעלה שסוגיות בתחום יצירת שיתופיות הן מרכזיות בהתפתחות דיון ארגומנטטיבי למטרה לימודית.

מילות מפתח: מודרציה, דיון סינכרוני, למידה, שיתופיות.

מבוא

המחקר הנוכחי מנסה להתחקות אחרי פרשנות המצב, הציפיות, ודרכי התגובה של מודרטורים ומתדיינים בסביבה טכנולוגית, על מנת להבין את דיון שיתופי למטרה לימודית בהתוויתו. הבנה זו חשובה למחנכים ומתכנני הכלים הטכנולוגיים על מנת להתאימם לשדה החינוכי בתבונה וביעילות.

דיון למטרה לימודית מאפשר להעצים קונפליקט קוגניטיבי ולשנות את מבנה הידע בתהליך ארגומנטטיבי, ואו ליצור הבנה חדשנית וייחודית בתהליך דיאלוגי עם הקולות של שותפים שונים. יצירת דיון איכותי למטרה לימודית הינה משימה קשה הדורשת התערבות מיומנת. בדיונים בסביבה אלקטרונית האחראיות זו מוטלת על המודרטור. תפקידו המרכזיים הם למקסם רווחים לימודיים ולהפנות את הקבוצה ליעדים משותפים.

במחקרים העוסקים במודרציה בסביבות למידה מסוג Computer Supported Collaborative Learning (CSCL) נמצא שמודרטור משפיע על כמות התגובות (Walker, 2006) וסוג התגובות (Lakkala, Muukkonen, Ilomaki, Lallimo, Niemivirta & Hakkarainen, 2001) של המתדיינים, ועל שביעות רצונם מהפעילויות (Pakhman, 2006). נמצאו גם הבדלים גדולים בין מודרציה של מודרטורים שונים מבחינת הנושאים המרכזיים בהם מתמקדים (Gil, Schwarz, Asterhan, 2007), דרכי התערבותם (Lakkala et al., 2001) וצעדי שיח השכיחים אצלם (Walker et al., 2006). בגלל ההבדלים בתפקוד מודרטורים וחילוקי דעות בין מתדיינים לגבי המודרציה היעילה (Asterhan,), נחוץ לחקור את הפראקטיקות של מודרטורים והשפעתן על מתדיינים על מנת להבין כיצד על המודרטור לפעול כדי לפתח דיון פורה למטרה לימודית.

מתודולוגיה

המחקר נעשה במסגרת קורס אוניברסיטאי בו למדו סטודנטים יהודים וערבים. בהוראה שולבו דיונים בנושא הנלמד בסביבת למידה DIGALO התומכת בדיון כההליך טיעוני וכתוצר שיתופי. נחקרו 4 מודרטורים (2 גברים, 2 נשים; 2 ממגזר יהודי, 2 – ערבי) וגם 4 מתדיינים (1 מתוך קבוצה של כל מודרטור).

על מנת להבין את תהליך יצירת דיון שיתופי למטרה לימודית בחרנו לחשוף נקודות מבט של משתתפים השונים על אותה הפעילות תוך התחקות אחרי פרשנות המצב, הציפיות, ודרכי התגובה שלהם. בתום הקורס ראינו את המתדיינים והמודרטורים תוך שחזור הדיון. המרואיינים תיארו את פרשנותם לפעולות של חברי הקבוצה, מטרות, ציפיות והחלטות מעשיות שלהם בעקבות הפרשנות זו ואת דעתם לגבי תפקיד הדיון בלמידה.

מסקנות ראשוניות

נראה שלא מספיק לדבר על מאפייני פעילויות מסוימות שנקט המודרטור כ"מכשילות" או "ממנפות" את הדיון הלימודי. במקום זאת יש לבחון את אופן ומידת השיתופיות הלימודית, "הרמוניה", הנוצרת בין המשתתפים תוך השפעה הדדית.

ההבדלים בין דעתם של המודרטורים לגבי משמעות אמירותיהם וציפיות בנוגע להשפעתן לבין הפרשנות שהמתדיינים נותנים לאמירות אלו מהווים סוגייה מרכזית בהתפתחות דיונים. נמצאו הגדרות תפקיד שונות ל"מודרטור" (מזכיר הקבוצה, "חולב הידע", שופט במשחק כדורגל). ההגדרות באות לידי ביטוי אצל המודרטורים בבחירת מוקד התייחסות וניסוח אמירותם ואצל המתדיינים - בפרשות אמירותיו של המודרטור וביצירת התגובה (אדריסטיביות בדיון ארגומנטטיבי לימודי).

מקורות

- Asterhan, C., S., C., Schwarz, B., B., Gil, J. (in press). E-moderation of Synchronous Argumentative Discussions: First Findings from Multiple Sources, *Instructional Science*, in press.
- Gil J., Schwartz B., Asterhan C. S. C. (2007). Intuitive moderation styles and beliefs of teachers in CSCL- based argumentation.
- Lakkala M., Muukkonen H., Ilomaki L., Neimivirta M., Hakkarainen K. (2001), Approaches for analyzing tutor's role in a networked inquiry discourse. In P. Dillenbourg, A. Eurelings., Hakkarainen (Eds.), *European Perspectives on Computer Supported Collaborative Learning. Proceedings of the First European Conference on CSCL* (389- 396). Maastricht, the Netherlands: Maastricht McLuhan Institut.
- Packham G., Jones P., Miller T., Miller C. (2006). Student and tutor perspectives of on- line moderation, *Journal of Education and Training*, 48 (4), 241 – 251.
- Walker A. (2004). Socratic strategies and devil's advocacy in synchronous CMC debate, *Journal of Computer Assisted Learning*, 20, 172-182.